

Příloha k protokolu o SZ č.
Vysoká škola:
Filozofická fakulta Jihočeské univerzity

Student/-ka: **Bc. Tereza Hromádková**
Aprobace: uČJL-uD

Ústav bohemistiky

Recenzent* /

Mgr. Veronika Faktorová, Ph.D.

Datum odevzdání posudku:
16. 1. 2017

Vedoucí */
prof. PhDr. Dalibor Tureček, Dsc.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Zeyerova „novela s dobrodružstvím“

.....
(téma)

Tereza Hromádková zvolila ve vztahu k Zeyerovu dílu nekonvenční úhel pohledu. Pokouší se začlenit vybrané novely Julia Zeyera k dobrodružné literatuře, jejíž soudobou podobu reprezentovali autoři jako Jack London, Jules Verne, Karel May či James Fenimore Cooper. Cíle těchto autorů se zdají být ve zřetelném protikladu k Zeyerovým záměrům: střetává se zde přece princip zábavnosti s vyhraněně estetickým záběrem. V práci citovaný F. X. Šalda recenzující *Dům u tonoucí hvězdy* by se spojení Zeyerovy novely s dobrodružnou literaturou, které podniká Tereza Hromádková, patrně velmi bránil, ne-li je přímo zamítal. Dnešní literární věda však podněcuje k zájmu o esteticky nevýlučná díla, o produkci bez uměleckých ambicí, konvenční až brakovou, rozumí překračování hranic mezi funkčně rozlišnými oblastmi literatury. V případě takových témat je však nutné postupovat přesvědčivě, předložené analýzy zajistit dobře materiálově i argumentačně.

Autorka práce postupuje poměrně logicky. V úvodu ustanovuje obecný model dobrodružné literatury, určuje jeho charakteristiky, žánrové varianty, podává přehled základních autorů a děl. Takto poučena vyčleňuje ze Zeyerovy tvorby krátké novely vznikající v rozmezí 70. až 80. let a sleduje jejich dobovou recepci (od prvních recenzí k podstatnějším zeyerovským studiím F. V. Krejčího a J. Voborníka z přelomu 19. a 20. století). Právě doboví recenzenti a hodnotitelé poskytují jejímu výběru oporu. Z jednotlivých recenzí vyplývá, že „dobrodružnost“ byla shledávána jako charakteristický, byť nikoliv dominantní rys Zeyerovy tvorby. V následující podrobné analýze Zeyerových textů se Tereza Hromádková pokouší podpořit Zeyerovu reflexi modelu dobrodružné literatury, nejzdařileji v kapitole zabývající se jazykovou rovinou Zeyerových novel, kde poukazuje

na hromadění slov s významem dobrodružství (s. 113), všímá si, jak Zeyerův jazyk generuje atmosféru napětí a tajemství (s. 112) atd. Výsledky analýzy vedou k závěru, že Zeyerovy novely nenaplňují jako celek model dobrodružné literatury, nalezneme v nich však určité, pro ni příznačné prvky, postupy, motivy. Aspekt dobrodružnosti překrývají podle soudu T. Hromádkové autorovy umělecké postupy – sklon k parnasistní dekorativnosti a symbolické mnohoznačnosti (s. 140).

Práce Terezy Hromádkové je ve vztahu k Zeyerově tvorbě heuristicky dobře zajištěná, po stránce analytické vyčerpávající. Autorka dokáže snést doklady, podrobně je rozebrat, avšak výsledným zjištěním chybí začlenění do širších souvislostí. Příznakem tohoto nedostatku je absence příslušné odborné literatury. Jestliže autorka přisuzuje Zeyerovy postupy spjaté s parnasismem či symbolismem, je s podivem, že neodkazuje k dostupným publikacím o tomto tématu; minimálně měly být využity knihy A. Hamana a D. Turečka *Český a slovenský literární parnasismus: synopticko-pulzační model kulturního jevu* (2015), J. Kudrnáče, M. Fránka a kol. *Julius Zeyer, lumírovský básník v duchovním dění Evropy*, Tereza Riedlbauchová *Julius Zeyer a jeho vztah k francouzské kultuře* (2010), příp. bohužel jen v angličtině Robert B. Pynsent *Julius Zeyer. The Path to Decadence* (1973). Vzhledem k tématu bych rovněž považovala za vhodné zřetelněji upozornit na soubor děl dobrodružné literatury, která byla českému čtenáři k dispozici v době Zeyerovy tvorby (prostým nahlédnutím do dostupných elektronických zdrojů lze ověřit, že první překlady Verna vznikly již na sklonku šedesátých let, překlady Maye, Londona se především zásluhou nakladatelství J. R. Vilímka objevily v 80. letech 19. století, vycházely knižně i časopisecky).

Autorka si zvolila téma, která volá po komparativním přístupu, avšak není jej schopna dobře využít. Otázek podnícených jejím výkladem je přitom celá řada a mohou vyvolávat i zajímavou polemiku se zvoleným tématem. Kupříkladu není aspekt „dobrodružnosti“ Zeyerových novel odvoditelný spíše od Zeyerovy reflexe romantické literatury (Byron, Poe, E. Sue, V. Hugo atd.), o níž se zmiňují někteří doboví recenzenti, než od čtenářsky oblíbené dobrodružné literatury? Jak se vyrovnat s obvykleji používaným označením Zeyerových novel jako fantastické novely (viz původní titul souborného vydání) a v jakém je tento typ literární produkce vztahu k dobrodružné literatuře (je její žánrovou variantou, nebo směřuje mimo její oblast?) i k Zeyerovu stylu (pro Zeyerova příznačná citová exaltovanost a bujná obraznost mnohdy ruší dramatický spád příběhů, ubírá na přesvědčivosti zápletece atd.).

Na práci T. Hromádkové oceňuji odvahu nalézt nový přístup k často interpretované tvorbě významného autora a schopnost soustředit a zvládnout bohatý materiál. Vzhledem k výše uvedeným výhradám a s ohledem na určité jazykové a stylové nedostatky práce (neobratnosti typu „nejprve se zaměříme na obecnou charakteristiku [...] a poté se vrhneme na jednotlivé žánrové varianty“, s. 9) a chybné uspořádání primární/ sekundární literatury navrhuji hodnocení velmi dobře. Nebráním se však při přesvědčivé obhajobě posunu známky o stupeň výše.

Diplomovou práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **velmi dobře**

.....
podpis recenzenta diplomové práce

Českých Budějovicích 16. 1. 2017

V

*) Nehodící se škrtněte